

ถอดบทเรียนเครือข่ายโรงเรียนเด็กไทยฟันดี ปี 2562

ความเป็นมาของการพัฒนาเครือข่ายโรงเรียนเด็กไทยฟันดี

จากผลการดำเนินการภายใต้หลักการโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพและโครงการเด็กไทยฟันดี พบว่าโรงเรียนมีศักยภาพสูงสามารถดำเนินงานกิจกรรมส่งเสริมสุขภาพช่องปากได้อย่างเข้มแข็งกว่า 300 โรงเรียนใน 50 จังหวัด ซึ่งเกิดขึ้นเนื่องจากบุคลากรสาธารณสุข ครู และนักเรียนในจังหวัดเหล่านี้ สามารถสร้างทีมและร่วมกันทำงานส่งเสริมสุขภาพในเด็กวัยเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ และเพื่อให้เกิดการขยายผลทางการจัดกิจกรรมในโรงเรียนอื่น ๆ ให้สามารถเกิดการพัฒนาดังกล่าวข้างต้นจึงมีแนวคิดให้มีการทำงานในรูปแบบของเครือข่ายโรงเรียน โดยเน้นกระบวนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และระบบที่เลี้ยงในการทำงาน โดยการพัฒนาแนวทางการสร้างเครือข่ายโรงเรียน เพื่อขยายผลสู่การดำเนินงานส่งเสริมสุขภาพในโรงเรียนอย่างยั่งยืน สำนักทันตสาธารณสุข กรมอนามัยได้สนับสนุนให้เกิดการรวมตัวของโรงเรียนในรูปแบบของเครือข่าย โดยมีเป้าหมายเพื่อให้เกิดการเสริมพลังในการทำงานส่งเสริมสุขภาพของภาคีต่างๆ ในการทำให้เด็กนักเรียนมีสุขภาพช่องปากที่ดี ภายใต้ชื่อ “เครือข่ายโรงเรียนเด็กไทยฟันดี” มาตั้งแต่ ปี 2550

การดำเนินงานโครงการพัฒนาเครือข่ายโรงเรียนเด็กไทยฟันดี มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาแนวทางการสร้างเครือข่ายเด็กไทยฟันดีขยายผลสู่การดำเนินงานส่งเสริมสุขภาพอย่างยั่งยืน ภายใต้การทำงานร่วมกันเป็นทีม

การดำเนินงานเครือข่ายเด็กไทยฟันดีเป็นการวางแนวคิดให้เกิดการพัฒนาภายในเครือข่ายตามเกณฑ์พัฒนาเพื่อให้เกิดผลลัพธ์ที่ดีต่อสุขภาพเด็ก และให้โรงเรียนมีการพัฒนาเป็นขั้นตอน โดยจังหวัดและศูนย์อนามัย เป็นผู้ร่วมคัดเลือกเครือข่ายที่ผ่านเกณฑ์ประเมินเป็นต้นแบบเครือข่ายโรงเรียนเด็กไทยฟันดีระดับยอดเยี่ยมและเครือข่ายโรงเรียนเด็กไทยฟันดีระดับดีมาก ทั้งนี้ได้รับการตอบรับเป็นอย่างดีจากจังหวัดและโรงเรียนซึ่งได้ร่วมกันพัฒนาศักยภาพของโรงเรียน และการดำเนินงานเครือข่ายโรงเรียนเด็กไทยฟันดีนั้น ส่งผลให้เกิดต้นแบบเครือข่ายโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพที่เป็นแหล่งเรียนรู้ เกิดนวัตกรรมในการสร้างเสริมสุขภาพในโรงเรียนและชุมชน

สำหรับเขตนครชัยบุรีรินทร์ ได้ดำเนินงานเครือข่ายโรงเรียนเด็กไทยฟันดีมาโดยตลอด และในปี 2562 นี้ ได้มีการจัดกิจกรรม เวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้และคัดเลือกต้นแบบเครือข่ายโรงเรียนเด็กไทยฟันดี ในงาน “มหกรรมส่งเสริมทันตสุขภาพเขตนครชัยบุรีรินทร์” ณ โรงแรมสตาร์เวลบาหลี จังหวัดนครราชสีมา ในวันที่ 7 ธันวาคม 2562 โดยมีเครือข่ายที่เข้าร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ จำนวน 2 เครือข่าย โดยผลการดำเนินกิจกรรมเครือข่ายโรงเรียนเด็กไทยฟันดีของทั้ง 2 เครือข่ายมีดังนี้

“เครือข่ายเด็กไทยฟันดีบ้านค่ายหมื่นแผ้ว” จังหวัดชัยภูมิ

มีจำนวนโรงเรียนในเครือข่ายจำนวนทั้งสิ้น 6 โรงเรียน ดังนี้

1. โรงเรียนอนุบาลบ้านค่ายหมื่นแผ้ว	ตำบลบ้านค่าย	อำเภอเมือง	จังหวัดชัยภูมิ
2. โรงเรียนฉิมพลีวิทยา	ตำบลบ้านค่าย	อำเภอเมือง	จังหวัดชัยภูมิ
3. โรงเรียนบ้านกุดเวียงวิทยัพถงค์	ตำบลบ้านค่าย	อำเภอเมือง	จังหวัดชัยภูมิ
4. โรงเรียนบ้านโคกน้ำตบวิทยาการ	ตำบลบ้านค่าย	อำเภอเมือง	จังหวัดชัยภูมิ
5. โรงเรียนชุมพลสวรรควิทยา	ตำบลบ้านค่าย	อำเภอเมือง	จังหวัดชัยภูมิ
6. โรงเรียนบ้านวังก้านเหลืองตรุณกิจ	ตำบลบ้านค่าย	อำเภอเมือง	จังหวัดชัยภูมิ

สถานการณ์ปัญหาในพื้นที่

โรงเรียนอนุบาลบ้านค่ายหมื่นแผ้ว เป็นโรงเรียนที่เปิดสอนตั้งแต่ระดับชั้นอนุบาลปีที่ 1 จนถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เพราะฉะนั้น การดูแลในเรื่องของสุขภาพปากและฟันในเด็กเล็กค่อนข้างจะเป็นเรื่องยาก จากข้อมูลช่วงแรกเด็กมีปัญหาเรื่องสุขภาพฟันเยอะ แต่เมื่อโรงเรียนได้รับคัดเลือกเข้ารับการประเมินโรงเรียนต้นแบบนักเรียนไทยสุขภาพดี ซึ่งมีทั้งหมด 5 หมวด 19 ตัวชี้วัด มีเรื่องทันตสุขภาพเป็นส่วนหนึ่งด้วย ทางโรงเรียนจึงนำตัวชี้วัดนั้นมาสานต่อให้ยั่งยืน เพราะว่าถ้าเด็กมีสุขภาพฟันไม่ดีแล้วก็จะส่งผลถึงเรื่องการเรียนรู้ของเด็ก

แนวทางการแก้ปัญหา

ภายหลังจากโรงเรียนอนุบาลบ้านค่ายหมื่นแผ้วได้เข้ารับการประเมินโรงเรียนต้นแบบนักเรียนไทยสุขภาพดีแล้ว ได้มีการขยายผลสู่โรงเรียนต่าง ๆ ในศูนย์พัฒนาคุณภาพการศึกษาบ้านค่ายหนองไผ่โนนสำราญ เพื่อให้ทุกโรงเรียนเห็นความสำคัญของการดูแลสุขภาพนักเรียน มีการลงนาม MOU ระหว่างเครือข่ายทั้ง 5 โรงเรียน มีการดำเนินการ ดังนี้

1. โรงเรียนมีการลงนามร่วมกันในการร่วมกันพัฒนาสุขภาพนักเรียน โดยมีโรงเรียนเข้าร่วมเป็นภาคีเครือข่าย จำนวน 5 โรงเรียนและมีครูอนามัยทุกโรงเรียนเป็นคณะกรรมการ
2. ร่วมกันกำหนดนโยบายด้านการบริหารงานโรงเรียนสุขภาพระดับภาคีเครือข่าย
3. จัดทำคำสั่งผู้รับผิดชอบการดำเนินงานด้านสุขภาพระดับภาคีเครือข่าย และระดับโรงเรียน
4. มีการบริหารจัดการทรัพยากรร่วมกัน ช่วยกันสนับสนุนการพัฒนาสุขภาพนักเรียน
5. มีการประชุมเครือข่าย 5 โรงเรียน ดำเนินการเรื่องทันตสุขภาพ
6. ชุมชนมีส่วนร่วมในการดำเนินการ

มีผลการดำเนินการ ดังนี้

1. มีการจัดทำ โครงการโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ และ โครงการฟันสวยทุกซี่ ฟันดีทุกคน โดยจัดให้มี กิจกรรมส่งเสริมทันตสุขภาพในโรงเรียน ได้แก่ กิจกรรมแปรงฟันหลังอาหารกลางวัน ซึ่งจะมี สัญญาณในช่วงพักรับประทานอาหารกลางวัน (เวลา 12.45 น.) เพื่อให้เด็กมาแปรงฟันโดยมีครู ประจำชั้นคอยควบคุม และจดบันทึก
2. มีการจัดทำคำสั่งผู้รับผิดชอบการดำเนินงานด้านทันตสุขภาพนักเรียน
3. จัดให้มีหลักสูตร และแผนการเรียนรู้บูรณาการทุกชั้นเรียน หากคุณครูบางโรงเรียนในเครือข่าย เขียนแผนบูรณาการไม่เป็น ก็มีตัวอย่างเพื่อนำไปใช้ โดยทำการส่งเป็นหนังสือเผยแพร่ผลงานไปให้ โรงเรียนต่าง ๆ ในเครือข่าย
4. มีนวัตกรรมที่เกี่ยวข้องกับทันตสุขภาพ
5. มีการควบคุมการบริโภคอาหารและระบบเฝ้าระวังทันตสุขภาพของโรงเรียน โดยโรงเรียนไม่ อนุญาตให้ผู้อื่นมาขายสินค้าในโรงเรียน ทำให้ไม่มีน้ำอัดลม ของหวาน ขนมกรุบกรอบวางขาย แต่ เน้นไปที่ผลไม้ตามฤดูกาลแทน สหกรณ์มีจำหน่ายเฉพาะนมจืด

นอกจากนี้ ยังมีการทำหนังสือขอความร่วมมือกับผู้ปกครองในเรื่องการดูแลสุขภาพปากและฟัน ให้มี การแปรงฟันก่อนนอน แล้วบันทึกการแปรงฟันส่งครู ถ้าเด็กทำมาครูก็จะมีการให้รางวัลให้เป็นเหมือนแรงจูงใจ ให้ ผู้ปกครองสนับสนุน ผลที่ได้จากการทำกิจกรรม เด็กมีสุขภาพปากและฟันดีขึ้น สุขภาพด้านอื่นก็ดีขึ้นด้วย มี พัฒนาการที่ดี มีความสุขไม่ต่องนั่งปวดหัวปวดฟันเวลาเรียนหนังสือ

ผลการตรวจสุขภาพช่องปากและฟันของนักเรียน ปีการศึกษา 2561 พบว่า

ร้อยละของนักเรียนชั้นป.1-6 ไม่มีฟันแท้ผุุดถอน	69.43%
ร้อยละของนักเรียนชั้นป.1-6 ไม่มีเหงือกอักเสบ	91.08%
ร้อยละของนักเรียนชั้นป.6 ไม่มีฟันแท้ผุุดถอน	43.4%
ร้อยละของนักเรียนชั้นป.6 ไม่มีเหงือกอักเสบ	90.57%

จุดเด่นและปัจจัยที่นำไปสู่ความสำเร็จ

- มีการบูรณาการเรื่องฟันเข้าไปในกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ เพื่อให้เด็กได้รับรู้บ่อย ๆ ซ้ำ ๆ จนเด็กเกิดความตระหนักในการดูแลสุขภาพปากและฟัน
- มีการส่งนวัตกรรมที่ทำไปยังโรงเรียนเครือข่ายแล้วให้เครือข่ายมาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ศึกษาดู งานจากโรงเรียนแม่ข่าย เพราะอยู่ไม่ห่างไกลกัน

- เครือข่ายของรพสต.ที่ดูแลและรพ.ชัยภูมิเข้ามาดูแลในเรื่องสุขภาพปากและฟันอยู่ตลอดเวลา มีการออกหน่วยทันตกรรม
- มีงบด้านสุขภาพ ทั้งจากโรงเรียน(เงินอุดหนุนที่ได้ตั้งงบไว้) และจากชุมชน เช่น เทศบาล โดยเขียนเป็นโครงการไปทางเทศบาลได้ มีการสนับสนุนแปรงสีฟันยาสีฟันจากทางรพสต.

นวัตกรรม

- ใช้เพลงแปรงฟันแทนสัญญาณบอกเวลาให้เด็กแปรงฟันหลังอาหารกลางวัน ซึ่งเด็กให้ความสนใจมากกว่ารูปแบบเดิม แต่ยังมีคุณครูประจำชั้นหรือกรรมการนักเรียนช่วยกำกับอยู่ หลังจากนั้นจะยังไม่ให้เด็กตีมนม ให้ดื่มในช่วงเวลา 15.00 น. เพื่อให้ได้ตามหลักการแปรงฟัน 222
- มีการยาสีฟันสมุนไพรไว้ใช้เอง แม้อยาสีฟันจะไม่มีฟลูออไรด์ แต่เป็นการช่วยส่งเสริมเด็กในเรื่องของความพอเพียง แล้วใช้ที่โรงเรียน (เฉพาะเด็กโต) ในช่วงแปรงฟันหลังอาหารกลางวัน (ส่วนที่บ้านให้เด็กใช้ยาสีฟันผสมฟลูออไรด์ตามปกติ)

- มีการทำที่เก็บแปรงสีฟัน โดยใช้ขวดน้ำรีไซเคิล ป้องกันฝุ่น และไม่เป็นเชื้อราเพราะด้านล่างของขวดเราเจาะรู ทำการเปลี่ยนทุก 1-2 เดือน โดยให้เด็กได้ฝึกทำด้วยตัวเองในกลุ่มเด็กโต และคุณครูทำให้ในกลุ่มเด็กเล็ก
- เด็กบางคนอยู่กับปู่ย่าตายาย ซึ่งอาจจะไม่ได้กำชับในเรื่องของการแปรงฟันก่อนนอน จึงจัดเป็นกิจกรรมชวนผู้ปกครองแปรงฟัน เช่น ถ้าใครแปรงฟันกับคุณยายแล้วถ่ายรูปส่งไลน์มา คุณครูจะมีรางวัลให้
- มีทีมงานที่เข้มแข็ง ได้เห็นกระบวนการทำงานที่เป็นระบบ มีการแต่งตั้งคณะกรรมการมาร่วมกันชัดเจน มีการทำ MOU มีระบบการช่วยเหลือสนับสนุนซึ่งกันและกัน เป็นหัวใจของการทำงานเครือข่าย

ปัญหาและอุปสรรคในการทำงาน

- ในเรื่องการทำความเข้าใจกับเด็กให้ดูแลสุขภาพ เพราะว่าเด็กเล็กความสนใจจะสั้น บางครั้งต้องมีตัวล่อ เช่น รางวัลเป็นขนม ซึ่งไม่ดีต่อสุขภาพ จึงเปลี่ยนเป็นคะแนน/เกียรติบัตรแทน เด็กบางคนก็ไม่รู้จักว่ามันคืออะไร

- ยังไม่มีวิธีทำให้เด็กทุกคนแปรงฟันก่อนนอน 100% กำลังอยู่ในระหว่างการคิดนวัตกรรม

โอกาสพัฒนา

- เน้นสร้างความรอบรู้ให้เด็ก ทำให้เด็กมีพฤติกรรมที่ดี โดยอาศัย key message สั้น ๆ ง่าย ๆ เช่น แปรงฟันคุณภาพสองสองสอง หรือลดหวานมันเค็ม เป็นคำที่เด็กสามารถนำไปปฏิบัติได้เลย ต้อง ช้า ๆ ย่ำ ๆ ทุกวันจนเด็กมีความรอบรู้และฝึกปฏิบัติอย่างถูกต้องไปควบคู่กันจนเป็นนิสัยแล้วเกิดการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของเด็กไปเอง

“เครือข่าย Chokchai Cavity Free Schools” จังหวัดนครราชสีมา

มีจำนวนโรงเรียนในเครือข่ายจำนวนทั้งสิ้น 16 โรงเรียน ดังนี้

1. โรงเรียนบ้านบึงทับปร่างค์	ตำบลโชคชัย	อำเภอโชคชัย จังหวัดนครราชสีมา
2. โรงเรียนบ้านท่าอ่าง	ตำบลท่าอ่าง	อำเภอโชคชัย จังหวัดนครราชสีมา
3. โรงเรียนชลประทานกอโจด	ตำบลท่าเยี่ยม	อำเภอโชคชัย จังหวัดนครราชสีมา
4. โรงเรียนบ้านละลม	ตำบลละลมใหม่พัฒนา	อำเภอโชคชัย จังหวัดนครราชสีมา
5. โรงเรียนบ้านด่านเกวียน	ตำบลด่านเกวียน	อำเภอโชคชัย จังหวัดนครราชสีมา
6. โรงเรียนบ้านหนองกก	ตำบลท่าจะหลุง	อำเภอโชคชัย จังหวัดนครราชสีมา
7. โรงเรียนบ้านท่าตะเคียน	ตำบลพลับพลา	อำเภอโชคชัย จังหวัดนครราชสีมา
8. โรงเรียนบ้านคลองกลาง	ตำบลพลับพลา	อำเภอโชคชัย จังหวัดนครราชสีมา
9. โรงเรียนบ้านดอนเกต	ตำบลทุ่งอรุณ	อำเภอโชคชัย จังหวัดนครราชสีมา
10. โรงเรียนบ้านโจด	ตำบลท่าเยี่ยม	อำเภอโชคชัย จังหวัดนครราชสีมา
11. โรงเรียนบ้านท่าเยี่ยมวิทยา	ตำบลท่าเยี่ยม	อำเภอโชคชัย จังหวัดนครราชสีมา
12. โรงเรียนบ้านตูม	ตำบลด่านเกวียน	อำเภอโชคชัย จังหวัดนครราชสีมา
13. โรงเรียนบ้านหนองบอน	ตำบลด่านเกวียน	อำเภอโชคชัย จังหวัดนครราชสีมา
14. โรงเรียนชุมชนพลับพลา	ตำบลพลับพลา	อำเภอโชคชัย จังหวัดนครราชสีมา
15. โรงเรียนบ้านบึงพระ	ตำบลท่าลาดขาว	อำเภอโชคชัย จังหวัดนครราชสีมา
16. โรงเรียนบ้านปอพราน	ตำบลทุ่งอรุณ	อำเภอโชคชัย จังหวัดนครราชสีมา

สถานการณ์ปัญหาในพื้นที่

ในเขตรับผิดชอบของอำเภอโชคชัย มีการตรวจเฝ้าระวังในงานทันตสุขภาพโดยครูอนามัยแต่ละโรงเรียนจะเป็นผู้ตรวจ ปีละ 2 ครั้ง ใช้แบบทส.002 ซึ่งตรวจสอบภาวะเหงือกและฟันแท้ๆ รวมถึงประเมินการรักษาเบื้องต้น (ถอนฟัน/ขูดหินปูน) จากนั้น ทำการรวบรวมข้อมูลส่งไปยังรพสต. รพสต.ก็จะทำการรวบรวมและสรุปผลให้แก่รพ.โชคชัยเพื่อออกหน่วยให้บริการถอนฟัน แก้ปัญหาเร่งด่วน หรือนัดอุดฟันต่อไป

จากโครงการที่ผ่านมา ได้มีทันตภิบาลออกไปตรวจฟันให้นักเรียน แล้วทำการถอนฟันให้เด็ก เกิดความไม่พอใจของผู้ปกครอง มีการร้องเรียน จึงเปลี่ยนระบบเป็นการออกใบนัดให้ผู้ปกครองพาเด็กไปรักษาที่รพ.เอง พบว่า ผู้ปกครองพาเด็กไปรักษาค่อนข้างต่ำ เพราะ ระยะทางที่ไกลจาก รพ.และภาระหน้าที่ของผู้ปกครอง อีกทั้งยังมีปัญหาทันตภิบาลไม่ได้อยู่ประจำครบทุก รพ.สต. และ รพ.สต.หนึ่งมีโรงเรียนในความรับผิดชอบมากกว่า 1 โรงเรียน นอกจากนี้ การที่โรงเรียนจะพาเด็กไปรักษาที่รพ.เองก็มีความลำบาก ไม่สะดวกแก่โรงเรียน ทำให้นักเรียนไม่ได้รับการรักษาทุกคน เมื่อเวลาผ่านไป จึงทำให้นักเรียนสูญเสียฟัน หรือฟันผุลุกลามจนต้องได้รับการรักษารากฟัน

นอกจากปัญหาที่เกิดจากการไม่ได้รับการรักษาอย่างทันท่วงทีแล้ว อีกสาเหตุหนึ่ง คือ พฤติกรรมการบริโภคของเด็ก คือ ชอบบริโภคลูกอม ขนมหวาน อีกด้วย

แนวทางการแก้ปัญหา

จากปัญหาที่เกิดขึ้นในพื้นที่จึงมีแนวคิดปรับเปลี่ยนระบบใหม่ โดยจัดกิจกรรม “โรงเรียนที่นักเรียนไม่มีฟันผุ หรือถ้าผู้ได้รับการอุดหมดทุกซี่ ไม่มีฟันผุโดยที่ไม่ได้อุดฟัน (Cavity free school)” โดยจัดทีมทันตบุคลากรเข้าไปให้บริการอุดฟันที่โรงเรียน

โดยมีวัตถุประสงค์ ดังนี้

1. เพื่อให้ครู ผู้ปกครอง และบุคลากรทันตสาธารณสุขมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาฟันผุ
2. เพื่อดำเนินการอุดฟัน รักษาฟันถาวรที่ผุในนักเรียนทุกคนทุกซี่
3. เพื่อเสริมสร้างกิจกรรมส่งเสริมป้องกันด้านทันตสุขภาพในโรงเรียนให้มีความต่อเนื่อง ยั่งยืน

มีการประชุมชี้แจงแนวทางการดำเนินโครงการร่วมกันระหว่างโรงเรียน รพ.โชคชัย และรพสต. มีการลงนาม MOUร่วมกัน โดยบทบาทหน้าที่ของทันตบุคลากร คือ อุดฟันให้กับทุกคนทุกซี่ ให้บริการเคลือบหลุมร่องฟัน และนัดถอนฟัน หรือรักษารากฟัน บทบาทหน้าที่ของโรงเรียนก็คือ จัดแปรงฟันก่อนเข้าเรียนในช่วงเช้า เพิ่มเติมจากกิจกรรมแปรงฟันหลังอาหารกลางวัน จัดเป็นโรงเรียนปลอดน้ำอัดลม บทบาทหน้าที่ของผู้ปกครองก็คือ พาบุตรหลานไปรักษาต่อที่โรงพยาบาลตามความเหมาะสม มีการติดตามประเมินผล

มีผลการดำเนินโครงการ ดังนี้

ผลการดำเนินโครงการ ปี 2560

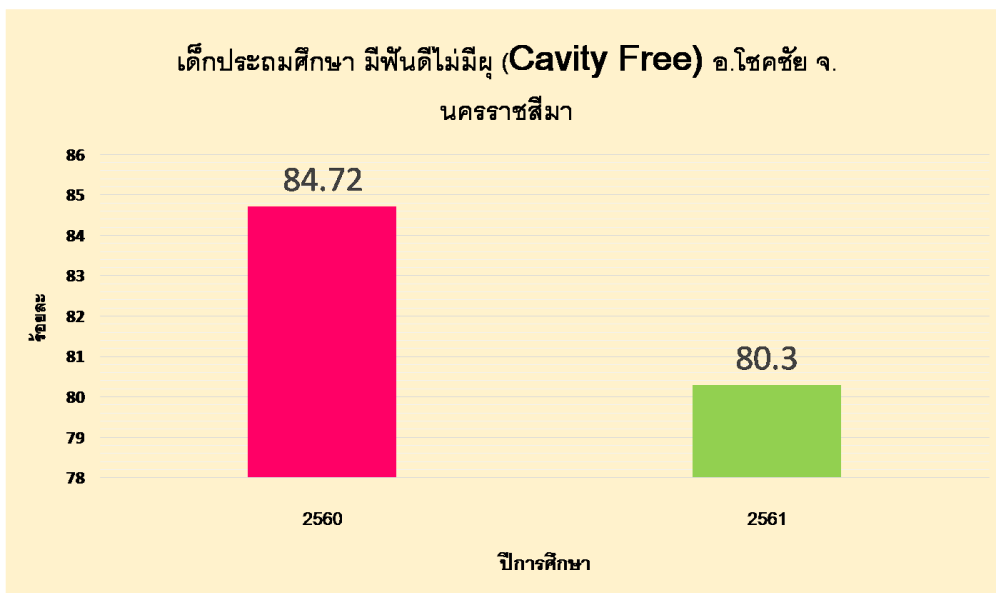
โรงเรียน	นร.ทั้งหมด (คน)	ฟันถาวรผุ (คน/ซี่)	อุดฟันถาวร (คน/ซี่)	เคลือบหลุม ร่องฟัน (คน/ซี่)
บึงทับปร่างค์	102	63/191	63/191	4/28
บ้านท่าอ่าง	178	128/420	128/392	5/10
ชลประทานบ้านกอใจด	123	100/291	90/279	6/18
บ้านละลม	193	79/191	64/187	18/60
บ้านด่านเกวียน	363	198/510	154/479	75/219
บ้านหนองกก	166	94/259	85/250	6/22
บ้านท่าตะเคียน	40	12/18	12/18	1/4
บ้านคลองกลาง	50	32/71	29/64	7/19
บ้านปอพราน	139	73/341	64/229	25/78
รวม	1,349	779/2,292	691/2,089	147/458

ปีการศึกษา 2560 ได้ดำเนินการมาแล้วทั้งสิ้น 9 โรงเรียน ดังที่ปรากฏในตารางข้างต้น และในปีการศึกษา 2561 ได้มีโรงเรียนสนใจเข้าร่วมโครงการอีก 10 โรงเรียน รวมเป็น 19 โรงเรียน โดยโรงเรียนที่เข้าโครงการจะเลือกจากโรงเรียนที่อยู่ในเขตรับผิดชอบของรพสต.ที่มีทันตภิบาลอยู่

ผลการดำเนินโครงการ ปี 2561

โรงเรียน	นร.ทั้งหมด (คน)	ฟันถาวร (คน/ซี่)	อุดฟันถาวร (คน/ซี่)	เคลือบหลุมร่อง ฟัน (คน/ซี่)
บ้านดอนเกตุ	102	49/139	49/139	16/46
บ้านบึงทับปรวงค์	100	6/12	6/12	10/35
บ้านใจดี	75	27/103	27/103	6/14
ท่าเยี่ยม	61	38/108	38/108	8/23
ท่าตะเคียน	40	8/30	8/30	10/36
คลองกลาง	43	20/25	10/25	5/12
บ้านตูม	76	40/93	42/95	34/104
หนองบอน	79	27/51	27/65	37/132
พลับพลา	65	35/88	35/88	21/45
บ้านบึงพระ	80	53/171	49/159	10/27
รวม	2,063	996/	973/2,	164/496

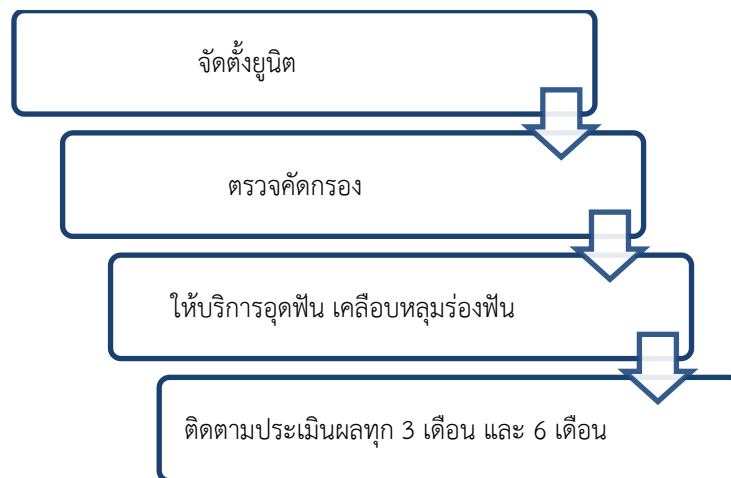
สรุปผลการดำเนินโครงการ

ตัวอย่างการดำเนินการในโรงเรียน

ขั้นตอนให้บริการ

จากการดำเนินงานโรงเรียนเครือข่ายนี้ ทำให้ครูไม่จำเป็นต้องพานักเรียนไปรักษาที่สถานบริการ ลดความเสี่ยงการเกิดอุบัติเหตุจากการเดินทางไปรักษา นักเรียนทุกคนได้รับการรักษาตามความต้องการ

จุดเด่นและปัจจัยที่นำไปสู่ความสำเร็จ

มีการจัดสร้างนโยบายสาธารณะเพื่อส่งเสริมสุขภาพ จัดตั้งโครงการ Cavity free school ในโรงเรียน ประถมศึกษาของอำเภอโชคชัยนั้น มีการลงนาม MOU เพื่อให้ชุมชนเกิดความตื่นตัว ตระหนักกับความสำคัญของการเกิดโรคฟันผุ มุ่งเน้นการสร้างสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อการเสริมสร้างสุขภาพช่องปาก และพัฒนาทักษะส่วนบุคคล

- มีรถทันตกรรมที่ใช้ในการขนของ 1 คัน เพื่อขนของเข้าไปให้การรักษาในโรงเรียน ทำให้เด็กเข้าถึงบริการได้มากขึ้น ได้รับการรักษาทันทั่วถึง
- จัดกิจกรรมให้นักเรียนแปรงฟันหลังเข้าแถวช่วงเคารพธงชาติเพิ่มเติมจากการแปรงฟันหลังอาหารกลางวันที่มีอยู่แล้ว
- จัดให้โรงเรียนเป็นโรงเรียนปลอดน้ำอัดลม และไม่ขายขนมหวาน/ขนมกรุบกรอบ
- จัดให้เด็กทุกคนมีอุปกรณ์แปรงฟันที่เหมาะสม มีการจำหน่ายแปรงสีฟันและยาสีฟันในราคาถูก
- นักเรียนทุกคนสามารถเข้าถึงบริการ ได้รับบริการเคลือบหลุมร่องฟันและอุดฟัน
- ให้ความรู้และพัฒนาทักษะครูอนามัยและนักเรียน เพื่อให้สามารถตรวจฟันเบื้องต้น สามารถดูแลตนเองได้ในชุมชน อบรมเรื่องการแปรงฟันที่ถูกต้อง และการเลือกรับประทานอาหารที่มีประโยชน์
- จัดอบรมผู้ปกครองในวันประชุมผู้ปกครองเพื่อให้ตระหนักถึงความสำคัญของการดูแลรักษาฟัน
- ส่งไปรษณียบัตรไปส่งต่อให้ผู้ปกครองโดยตรง เพื่อให้ผู้ปกครองพานักเรียนไปหาทันตแพทย์ แก้ไขในกรณีที่นักเรียนไม่นำไปส่งต่อให้ผู้ปกครอง

ปัญหาและอุปสรรคในการทำงาน

เนื่องจากเด็กนักเรียนมีการย้ายโรงเรียนตามผู้ปกครอง ทำให้นักเรียนที่เข้ามาใหม่ยังไม่ได้รับการรักษา เมื่อลงไปติดตามประเมินผลซ้ำจึงมีเด็กที่ยังไม่ได้รับการรักษาเพิ่มขึ้น

โอกาสพัฒนา

- เพิ่มบทบาทอาสาสมัครในการตรวจสอบความสะอาดหลังการแปรงฟันของนักเรียนทุกคน
- หาวิธีสร้างแรงจูงใจให้ครูเพื่อช่วยดูแลนักเรียนอย่างทั่วถึง
- ปรับความเข้าใจเรื่องเวลาในการแปรงฟัน
- ปรับพฤติกรรมนักเรียนร่วมไปกับสิ่งแวดล้อมเพื่อให้สามารถเลือกสิ่งที่มีประโยชน์ให้กับตัวเอง

- ใน 1-2 ปีแรก จะเน้นไปที่การทำ Cavity free เนื่องจากปัญหาเด็กมีฟันผุเยอะมาก ไม่ได้มาได้รับการรักษา จึงจัดโครงการนี้เพื่อปรับสภาพฟันให้คนไม่มีฟันผุเท่า ๆ กันก่อน แล้วจึงเริ่มเข้ามาถึงชุมชนมากขึ้น
- ให้ความรู้เรื่อง การแปรงฟันแท้ทั้ง แก่เด็กนักเรียนเพื่อให้ได้รับฟลูออไรด์มากขึ้น เน้นเรื่องการรับประทานอาหาร

สำหรับผลการประเมินคัดเลือกเครือข่ายโรงเรียนเด็กไทยฟันดีในปี 2562 นี้ มีดังนี้

เครือข่ายโรงเรียนเด็กไทยฟันดี ระดับยอดเยี่ยม ได้แก่

“เครือข่ายเด็กไทยฟันดีบ้านค่ายหมื่นแผ้ว” อำเภอเมือง จังหวัดชัยภูมิ จำนวน 5 โรงเรียน
สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิเขต 1 (ระดับยอดเยี่ยม)

- 1.โรงเรียนอนุบาลบ้านค่ายหมื่นแผ้ว ตำบลบ้านค่าย อำเภอเมือง
- 2.โรงเรียนบ้านกุดเวียงผดุงวิทย์ ตำบลบ้านค่าย อำเภอเมือง
- 3.โรงเรียนบ้านโค้งน้ำต๊اب ตำบลบ้านค่าย อำเภอเมือง
- 4.โรงเรียนชุมชนพลสวรรค์ ตำบลบ้านค่าย อำเภอเมือง
- 5.โรงเรียนบ้านวังก้านเหลือง ตำบลบ้านค่าย อำเภอเมือง

ผู้นำเสนอ นางรองรัตน์ ประสานวงศ์ ตำแหน่งครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนอนุบาลบ้านค่ายหมื่นแผ้ว

เครือข่ายโรงเรียนเด็กไทยฟันดี ระดับดีมาก ได้แก่

“เครือข่าย Chokchai Cavity Free Schools” อำเภอโชคชัย จังหวัดนครราชสีมา จำนวน 16 โรงเรียน
สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศึกษานครราชสีมาเขต 2 (ระดับดีมาก)

- 1.โรงเรียนบ้านบึงทับปร่างค์ ตำบลโชคชัย
- 2.โรงเรียนบ้านท่าอ่าง ตำบลท่าอ่าง
- 3.โรงเรียนชลประทานกอโจด ตำบลท่าเยี่ยม
- 4.โรงเรียนบ้านละลม ตำบลละลมใหม่พัฒนา
- 5.โรงเรียนบ้านด่านเกวียน ตำบลด่านเกวียน
- 6.โรงเรียนบ้านหนองกก ตำบลท่าจะหลุง
- 7.โรงเรียนบ้านท่าตะเคียน ตำบลพลับพลา
- 8.โรงเรียนบ้านคลองกลาง ตำบลพลับพลา
- 9.โรงเรียนบ้านดอนเกตุ ตำบลทุ่งอรุณ
- 10.โรงเรียนบ้านโจด ตำบลท่าเยี่ยม
- 11.โรงเรียนบ้านท่าเยี่ยมวิทยา ตำบลท่าเยี่ยม
- 12.โรงเรียนบ้านตุม ตำบลด่านเกวียน
- 13.โรงเรียนบ้านหนองบอน ตำบลด่านเกวียน
- 14.โรงเรียนชุมชนพลับพลา ตำบลพลับพลา
- 15.โรงเรียนบ้านบึงพระ ตำบลท่าลาดขาว
- 16.โรงเรียนบ้านปอพราน ตำบลทุ่งอรุณ

ผู้นำเสนอ นางวิไลวรรณ สัตย์ธรรม

ตำแหน่ง เจ้าพนักงานทันตสาธารณสุขชำนาญงาน